

REJTETT ADOTTSÁGOK

Avagy mi történhet egy panellakással?

Szöveg:

Molnár Szilvia

Belsőépítész:

Csap Viktor

Tervező asszisztens:

Mészáros

András

Fotó:

Barbay Csaba

– Flashback-

Photo

RÖGZÜLT KÉPÜNK VAN RÓLA. NEM TÚL ESZTÉTIKUS KOMPOZÍCIÓ, ÓSDI RÉSZLETEKKEL. CSAP VIKTOR TERVEZŐ VISZONT MÁSKÉPP VÉLEKEDIK A PANEL LESAJNÁLT MŰFAJÁRÓL. ÉLHETŐ, SZERETHETŐ, MODERN BELSŐÉPÍTÉSZETI VÁLASZT ADOTT EGY HAGYOMÁNYOSNAK MONDHATÓ BUDAI PANELLAKÁS ÁTTERVEZÉSEKOR FELMERÜLT KÉRDÉSEKRE.

Források alapján elsősorban az 1970-75-ös bébi-bumm következtében jelentek meg a nagypaneles, a korábbi téglakitöltéses-betonvázásokhoz képest szerkezetileg modernbbnek számító, 8-10 emeletes panel-lakótömbök. Velük a nagylakótelepek. És a lakhatás örömeivel együtt költözött a gond is, nem csupán a kiviteli hiátusok formájában. Ugyan a szovjet házigyári technológia mellé érkezett jobbnak gondolt nyugati típusú is (Larsen-Nielsen/ pld. a Füredi utcai lakótelep), a paksi „tulipánosok” szint hoztak a homlokzati szürke helyébe, de óvatos, követők nélküli szárnypróbálgatások voltak

csupán. Egészében véve a műfaj megítélésén mindez nem változtatott, a közvélekedés szerint: a panel, minőség tekintetében szitokszó, lakhatási szempontból pedig zsákutca. Energetikailag kétségtelenül javítottak a romló helyzeten a 2000-es évek tömbfelújításai, felkerültek a színes-mintás hőszigetelt homlokzatok (mostantól végre mindenki biztonsággal hazatalál), de a renoválás a teljes lakóközösségnek áldás, az egyes lakások egyformaságán mit sem változtatott.

Panelban lakni: állandóság, szűkösség. Sokkal hamarabb ismered ki magad a sötétben, mint mondjuk egy belvárosi lakás-

ban, és legyen akár háromszobás lakásod, a belsőtéri kötöttségek, nyílásméretetek, belmagasság, erősen fragmentált térszerkezet miatt sokszor nem négyzetméterben, hanem inkább lépésekben számolsz. A közelmúltban egy középfokú művészeti iskolában, ahol lakberendezőket is képeznek, megkérdeztem: panellakás-átalakítás szerepelt-e valaha a tervezési feladatok között? Nem. Mert nem lenne rá kereslet (ilyen megbízó nincs) és nincs benne kellő lehetőség (már-mint kreatív).

Úgy tűnik Csap Viktor számára –, akinek bevallom, elsősorban éttermi belsőépítészeti

Letisztult belsőépítészeti és berendezési megoldás mellett artizstikum: a lakás falain Földes Dóra, Kecskés András, Bakos Bence, Pete Bema képei

Kilenc hónap telt el a tervezés és az átadás között. Tekintve, hogy a panel-lakótömb, mint egy „lakógép”, egységes gépezettel épült, sok volt a meglepetés, sok a várakozás (pld. radiátorcseréhez a fűtésszezon vége) a kivitelezés alatt

munkáit ismertem – van kihívás a panellakás-átalakításban. Hiszen immár másodszorra kapott megbízást ebben a műfajban: 2009-ben egy 70 négyzetméteres panellakást korszerűsített, s idén augusztusban, nagyjából kilenc hónap tervezés-kivitelezés után újabbat, ezúttal egy óbudai 10 emeletesben található, 50 négyzetméter lakóterületű otthont alakított át. „Ne legyen panel”- hangzott a sommás megbízási kérés. A tervező pedig, ahol a homlokzati nyílások kioldása megengedte (erkély) tágas tolóajtót alkalmazott, a belső, megoldozható falakat pedig szükség és lehetőség szerint áttörte,

hol egyértelműen tereket nyitva egybe, hol pedig üvegfallal határolva, mégis összekapcsolva a más és más funkciójú helyiségeket. Meglepően tágas belvilág jött létre, a homogén jellegű hatás eléréséhez a falak jelentős részét fehérre festették, a padló burkolásához világos színű, nagyméretű lapokat használtak, a hálóba csontszínű padlószőnyeg került, a tárolást beépített bútorokkal oldották meg. Ellenpontosandó, a konyhai és a fürdőszobai tárolók frontjait – helyenként a bútortest-keretezést, vagy például a WC-monoblokk hátlap mögötti falfelületet teljes magasságban – meleg tónusú, fahatású

bútorlappal fedték. A létrejött egésze tekintve nem elhanyagolható mozzanat, hogy a tervező a bútorozáskor teljesen az alapokról indulhatott: újonnan vásárolt mobilákkal, kiegészítőkkal rendezte be a lakást. Vagyis a belsőépítész és a bútorzat együtt, egy pontosan megkomponált, autonóm enteriört eredményezett. Szellemes, játékos, egyszerűsmind látványos és jelzésértékű a nappali-étkező betonig visszakapart mennyezete és falszakasza: „látszóvá tett” betonfal, a panel attribútuma. Szép felületével mintegy feltárja, reprezentálja a panel műfajában rejlő rejtett lehetőségeket.

